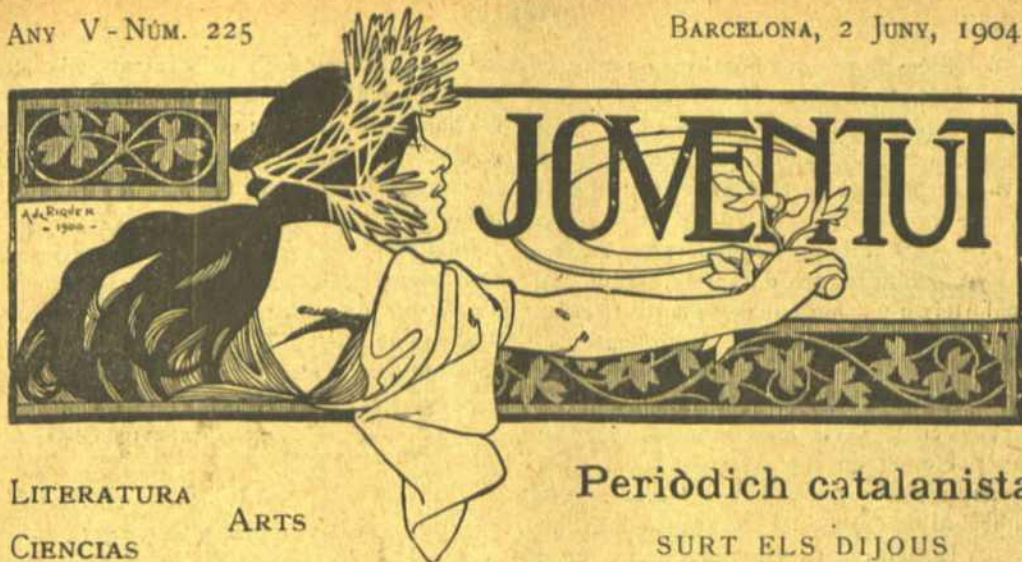

LITERATURA

ARTS

CIENCIAS

Periòdich catalanista

SURT ELS DIJOUS

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plassa del Teatre, 6, entressol.

NÚMERO CORRENT. 20 CÉNTIMS.

, ATRASSAT, AB FOLLETINS. . . 40 ,

, , SENSE FOLLETINS. 25 ,

SUMARI:

Som els més lliberals, per Pompey Gener. — «L'Assamblea de Canprosa» y «Els armenis de Poblet», per Trinitat Monegal. — El nombre d'estúpids es a Espanya gran, per F. Pujalá y Vallés. — Corpus, per Xavier Gambús. — Germanor, per Miquel Argimón. — Maig, per Amadeu Doria. — Per ull de garbell, per Emili Tintorer. — Nosaltres som nacionalistes, per Miquel Laporta. — Las parábolas del bellissim enemic: El fill pròdich (acabament), per Gabriele D'Annunzio, traducció de Pere Prat Jabal-lí. — Notes bibliogràfiques, per Arnau Martínez y Serfà. — Maximina, per Joaquim Rosselló y Roura. — A la amiga del cor, per Jaume Terri. — Novas.

FOLLETÍ:

SOLITUT, per Victor Catalá. — Plech 2.

MÉS ENLLÀ DE LAS FORSAS, per Bjornstjerne Bjornson. — Traducció catalana. — Plech 43.

SOM ELS MÉS LLIBERALS

El Catalanisme ha dat un gran pas. Avans podian apoyarse, els que d'ell dubtavan per lo que's refereix al Progrés, en certs articles de las Bases dictadas en l'Assamblea de Manresa o en altrás Assambleas: avuy això ja no es possible.

Totas aquellás Bases que no eran més que simples compromisos obehint a rahons d'actualitat mentres Catalunya no pot llegislarse per si mateixa, tot això s'ha dit ara y s'ha declarat qu'es cosa acomodaticia, y per lo tant sobrer. Lo essencial en las Bases es sols la qüestió d'autonomia. Lo demés, lo que fa referencia a la organisió de la

nació catalana, l'acceptar la religió oficial, el ferse solidaris dels vicis del Estat espanyol y dels seus endarreriments, tot això ha sigut tirat al foso. Pera ésser catalanista, n'hi ha prou ab ésser partidari de l'autonomia de Catalunya y trevallar per ella ab totas las forsas. Per lo demés, llibertat complerta, ampla, d'opinions y de tendencias. La qüestió de conciencia sols pertany a la sobirania del individu. Se pot ésser bon català y ésser panteista, positivista, dinamista, catòlich, protestant, etc., etc., y ésser republicà, o monàrquich, o imperialista, o demòcrata, o aristòcrata, o aristàrquich, o socialista, o anarquista. ¿Se vol res més ample ni més lliberal?

A més, com la llibertat es sols un concepte contingent, y la nostra rassa es positiva, hem anat a afirmar lo contingent, lo real, y hem afirmat, avans que tot y sobre tot, la personalitat propia. Que cada hu sigui ell mateix, ben fort, ben enèrgich y ben diferenciat, y de tots aquests individus robustos, potents, ne sortirà una nacionalitat forta. Aixís se regeneran els pobles: no ab vagas abstraccions colectivas ni ab socialismes del Estat.

L'adoració fetichista del Estat, la uniformitat amoltonada de las demés regions d'Espanya, no poden produhir més que pobles de munició: quartels y convents.

Y diguèrem de pas que nosaltres no som regionalistas. Som catalanistas, es a dir, regionalistas de Catalunya, perquè aquí la rassa es aia en sa gran majoria, y per tant progressiva y forta. Però no volèm per força aplicar aquest regim a rasses que no podrien sostenir-lo y que's troban bé aglomeradas, inactives y esperant la sopa d'Esparta. Avans que s'enforteixin y demostrin energias diferenciadas que las fassin dignas de l'autonomia.

Catalunya ha vist que la llibertat política y que l'enfortiment del individu reclamaven drets socials, y els ha promulgat. May en cap poble, ni en cap Assemblea, ni en la Constituent Francesa s'ha proclamat res més radical ni més essencial a la personalitat humana. EL DRET A LA VIDA: no'l dret a unas miserables caixaladas, ni allò dels tallers nacionals, no, sinó'l dret de desenrotllar cada hu las sevas energias vitals en tots els sentits, material, intelectual y moral o afectivament. No que cada hu tingui lo mateix que l'altre ab aqueixa igualtat imbècil que donant lo mateix dona massa als uns y quasi res als altres. Se parteix del individu y de la seva organisació, y's demana pera ell protecció contra la explotació terrible del home per l'home, fent que se li dongui a cadascú tot lo que necessita pera desenrotllar adequadament en actes lo que porta en organisació o en potencia. Y això no sols pera l'home fet, sinó més encara pera'l noy y pera la dòna. Respecte y protecció per aquesta en quant sigui o estigui a punt d'ésser mare, qu'ella es la que renova las rasses!

Y lo afectiu y lo intelectual, y els segurs pera la vellesa y la invalidesa, tot això qu'ho pagui el rich, el que té més, el que ha acaparat valors, tal com feyan a la bona Atenas; y que la contribució sigui progressiva, y que entre tots els estaments hi regni la fraternitat y l'amor per medi dels tribunals tècnichs, arbitrals, que tot ho dirimeixen pacíficament. Y després y sobre tot, instrucció, MOLTA INSTRUCCió, y las portas obertas a todas las ideas y a todas las tendencias superiors, vinguin d'hont vinguin.

¿Volèu dir-me si cap partit dels que s'anomenan avensats de la Espanya conglomeraada, ha proclamat may cap ensamble de principis més avensats ni més humans que aquests?

Per'xò treuen foch pels caixals ells, els amoltonats; ells, els ciutadans de motllo; ells, els homes de munició; ells, els de a quarto'l rengle. Per'xò diuen que'l nostre programa es difús, qu'estèm dividits, que no'ns entenèm.

Infelissos! No saben que las entitats socials robustas, las rasses fortas, se forman d'elements diferenciats, y que sols aquests són els que poden ésser convergents. Sols els homogenis, els inferiors, són divergents y putrefactes!

POMPEYUS GENER

«L' ASSAMBLEA DE CANPROSA» Y «ELS ARME- NIS DE POBLET»

L'afany de fer frases es una de las notas caracteristicas dels escriptors que manejan a tot drap la llengua castellana. Però es de notar que la immensa majoria dels escriptors *frasis*ts pertanyen a una de las dugas especies *stultus* o *ridiculus*, sempre al genre *ignarus*.

Aquest afany, o millor malaltia, no s'ha acabat, ni tan sols mimva, sinó que va, de jorn en jorn, creixent, arribant avuy a constituhir una veritable plaga qu'afecta a la major part d'escriptors d'epilà del Ebre y a gran nombre dels qu'ensà viuen.

Ab sa inteligencia superficial, al examinar un fet, o estudiar una qüestió (per seriosos que siguin se'ls hi pot trobar una nota còmica, més o menys lleugera) no hi veuen més que lo còmich, que reproduhit en l'estrany mirall de sa imaginació, adquireix la característica d'aquesta y... surt lo ridicul. Senten aquest y fan una frase y, enorgullits de sa inteligencia y de sa imaginació, la llensan; y la frase's riu, es cert, mes tothòm al través d'ella veu la ignorancia supina y la lleugeresa de son autor.

Aquestas reflexions se'ns han ocorregut al llegir alguns dels periòdichs redactats en castellà que surten en nostra ciutat.

El Liberal, al tractar dels catalanistas ab motiu de la Assemblea de la Unió, ens digué: *Armenios de Poblet*. Estich convenut de que l'autor va riure, y alguns amichs y fins estranys també.

Conque armenis, ¿eh? Y de Poblet! Ja es mort el Catalanisme mercès al graciós y xistós del Liberal! Molt bé!

Donchs nosaltres ho recullim. Si, som armenis de Poblet, esclavitzats per uns turchs autèntichs, encara que disfressats.

No som victimas *personals*, en nostre cos, com els armenis ho són dels turchs, no. Però ho som en nostra ànima, en nostra vida intel·lectual, puig se'ns imposan mestres que no saben, encarcerats, buyts y embrutidors programas, y una lley d'instrucció pública digna dels aschantis. Som victimas en nostra vida econòmica, puig estèm baix el jou d'unas lleys que d'arrel matan l'agricultura, la industria y el comerç; som victimas d'una civilització (sic) filla directa de la de Moreria, que impedeix el lliure desenrotll del veritable esperit català. Pera'ls que tenim consciència de nosaltres mateixos es tan dolenta aquesta tirania com la dels turchs; pera'l esperit mesquins, sols hi ha tirania quan hi ha sang, presons, destierros, etc., etc.

¿Veu, senyor de *El Liberal*, còm al través de sa frase sols s'hi trasllueix la buydor ridícula de son autor?

¿Y de Poblet? Ja ha sortit allò, lo de clerical y reaccionari! Donchs bé: nosaltres que no tenim ni d'una cosa ni d'altra, dihem ben alt: Tant de bo qu'en la Catalunya de avuy tinguessim vivents molts monuments que representessin l'avens que representava en son temps Poblet. Tant de bo!

—

Un altre diari redactat en llengua castellana, *La Tribuna*, dedicà un article a l'Assamblea de la *Unió* reunida a Barcelona, y l'anomenà *Assamblea de Canprosa*, y sostingué que las teorías que s'exposaren en ella y els acorts presos eran dignes d'un centre de Gratallops.

Que felis deü sentirse'l graciós de *La Tribuna*! Quina enveja li deü tenir son company de *El Liberal*! Va fer dugas frases, no una! *El colmo*! Sols un desitj sentirem al llegir-lo, y es: saber quina frase feu al enterarse de lo que digué'l senyor Pinilla en una cèlebre sessió, per cert no molt llunyana, de l'Academia de Jurisprudencia y Llegislació.

Ben segurs estèm que l'autor de tal article no fou en Roig y Bergadà, ni l'il·lustre sociò-

leg d'Ateneu en Joseph Canalejas: poden pensar com vulguin, però no escriuen vulgars tonterias. Que jo sàpiga, no fan frases. L'autor de tal article deü ésser del cos de redacció, o tal volta un gazetiller: no té més altura.

Pera fer la primera frase parodià a un autor humoristich, que al escriurela demostrà preferir que'ls pobles en sas festas majors celebrin *corridas de toros* o bous, que s'aficionin a espectacles més o mehys enlluernadors y viciosos, més que al conreu de las lletres; autor dramàtich que, arrendador de frases fetas, ha sigut lloat per tothom mentres no s'ha mogut de lo que pot y sab fer, donada sa il·lustració y educació intel·lectual, però que'l jorn qu'ha volgut fer de sociòleg o filosof, al remenar las fullas (o sian las frases fetas) hem trobat en sas obras una filosofia de taula de cafè. La cèlebre frase al autor dramàtich, malgrat son talent, li valgué quelcòm no massa agradós. ¿Què li deurà valer al que l'ha parodiada? Al primer el discutirem; del segon tan sols jo per llàstima'n parlo: als demés els hi fa fàstich.

¿Què volia l'escriptor de *La Tribuna*? ¿Que l'Assamblea fos de *Canpoesia*? ¿Que parodià a un convencional diguessim que tots els catalans devèm ésser felisos? ¿Que preconissem la ridícula igualtat física, moral e intel·lectual? ¿Que'ls béns són de tothom, y que prediquessim la repartidora? ¿La omnipotencia del Estat y l'esclavatge del individu? ¿El servey militar obligatori? ¿Una religió negativa? Pobre redactor de *La Tribuna*, y que'n deü ésser d'*avensat*!

A n'ell, més que al altre, se li veu la buydor del cervell al través de la frase.

Si: nostra Assamblea de *La Unió* fou de Canprosa; no'ns hi volguerem ficar en liris mes inoportuns y falsos, ni en poesias perjudicials al poble. Al fer las bases tinguerem present la *prosa* de la vida. El que mira a un poble deü posarse las ulleras del biòleg més que'ls lentes del poeta.

Si: nostras idees y conclusions són dignas del Ateneu de Gratallops. A Gratallops y a qualsevol poble, per petit que sia, s' respira ayre pur, s'estudia la vida y s'escoltan las prédicas millor qu'en una redacció: quan menys hi ha qu'estudiar, qui estudia y qui en fa cas, y bona fe en uns y altres. En la

redacció d'un diari polítich de gran circulació hi ha sociòlegs de Canpoesia, que no estudian la vida ni els llibres; hi ha tan sols autors de frases buydas, y la *claque* que las repeteix admirantlas.

TRINITAT MONEGAL

EL NOMBRE D'ESTÚPITS

ES A ESPANYA GRAN

TAN GRAN COM EL DE PERIODISTAS

En la primera plana de mon darrer llibre (1) vaig posarhi aquesta nota *L'autor no ha repartit exemplars a la premsa*. Y en efecte, no'n vaig repartir. ¿Per què? Perque m'havia convensut de que'l periodista espanyol es ignorant y estúpit. Res vol dir que hi hagi comptadas, comptadissimas excepcions.

Com aquesta apreciació algú podria pendrela per filla del despit, dech fer present que mas tres obras anteriors a aquella foren rebudas ab gran aplaudiment per la premsa. Mes com no'm pach d'alabansas, al observar que per lo que'n deyan els critichs bo y alabantme no havian comprès ni un mot dels meus llibres, vaig deduhirne qu'eran uns ignorants que ni fets d'encàrrech, y que si alabavan era: els uns per compromís (*compayns de causa*) y els altres perque, precisament per no entendre las obras, sospitaban qu'eran bonas y no volian fer un paper ridicul. Las ganas ja hi eran. Que no s'hi amohinin: la ocasió de *reventarme* ja la heurán, perque tinch moltes cosas per dir de las que no agradan; però aixó sí, s'haurén de mercar el llibre o emmatllevarlo a un amich, donchs jo no estich disposat a guardar deferencias ab una de las capas socials peninsulars més baixas.

Arreu el periodisme es una professió a la que acudeixen els que s'hi senten disposats. A Espanya, el periodisme es una patent de miseria que acudeixen a recullir els que no's senten disposats pera res. Ratats, fracassats de todas las arts y professions, batxillers atrofiats, *chulos* de *guardarropia*, polítichs de casino de barri, poetes prosaichs y proistas de poesia barata, tots acudeixen, atíats per la gana estomacal y la d'exteriorisarse—*valgans la Mare de Deu*—a las covas redactorils, a rosegar l'extrém del porta-plomas y a esperar boca-badats la tarjeta de convit a un ápat ab brindis y encoratjaments.

Y tot aquest món de bordellayres de la literatura sense pudor, las emprenen ab lo primer que cau enllurs mans, sigui artistich, científich o polítich, y *bombejan* o *reventan* a pleret responent a llurs petits odís d'ani-

mas caponas o al miserable obsequi del *assedegat* de gloria gazetillesca que compra l'alabansa ab un café y copa, un puro d'a déu, o uns saludos respectuosos ab mà portada al barret, inclinació de cap, unió de peus y... demanin.

Per si no estigués ben convensut de la ignorancia y mala fe dels marrechs de la premsa, un fet m'ha vingut a refermar en ma convicció. Es aquest la informació que'ls periòdichs han fet de las sessions de l'Assamblea Catalanista haguda a Barcelona'ls passats diumenge y dilluns, 22 y 23 de maig, respectivament. Vaig a explicarme, pera que'ls lectors de JOVENTUT se'n fassin càrrech.

Com ja s'haurán enterat per la ressenya que de ditas sessions publicarem en el número passat, un cop fou llegida pel secretari senyor Gubern la 1.ª Base, vaig aixecarme y demani la paraula. — ¿Per què la vol? — va preguntarme la presidencia. — Pera fer una petició — respongui jo. — Fàssila. — Entro en aquests detalls pera que's vegin ben claras la estupidesa y la mala fe del revistayre de *Las Noticias*. Obtinguda la paraula, vaig dir textualment lo que segueix:

«La redacció de la Base 1.ª es concisa y clara, tothom la pot capir: es un cant a la llibertat del individu y una catilinaria contra l'absorbent Estat. Mes com sigui que nosaltres hem de procurar que'ns entengui'l poble qu'es a fóra, y sabut es que a Catalunya el nombre d'ignorants es immens, donchs no en va ha estat nostra terra anys y més anys dominada per Castella qu'es el país més estúpit e ignorant del món (*ovació*), nombrosos delegats m'han conferit l'encàrrech de demanar a la presidencia que pregui a la ponencia respectiva qu'expliqui y aclari extensament els extrems de la Base 1.ª, pera que no càpiga lloch a dubtes a fóra, y aquí dintre eviti las discussions.»

Aixó vaig dir, y atenent al meu prech, ab l'amabilitat que'l caracterisa, el senyor Martí y Julià demanà al senyor Suñol qu'expliqués la Base, y aquest tingué a son torn l'amabilitat de ferho.

Y ara entra en escena'l gazetiller de *Las Noticias*, informant aixis al públich babau:

«El señor Pujalá y Vallés, á pesar de que es un muchacho de talento, pronuncia algunas palabras de bastante mal gusto, á falta quizás de argumentos, y sus palabras se pierden en el vacío.»

A aquest extrém hem arribat: al de que un imbècil qualsevol impunement tergiversi els fets, y portat per la passió y per la falta de convicció, en lloch d'atacar las ideas francament, negui la veritat, afirmi cosas no succehidas, y ho fassi rastrejant. *Es un muchacho de talento!* Es a dir: *No se enfade V., ya ve usted que se le aprecia y que se habla imparcialmente: al pan pan, y al vino, vino. Se le reconoce a V. el talento, pero la verdad an-*

(1) *La Ella d'en Vademedecum.*

les que nada: sus palabras se pierden en el vacío... Castillas!

Quan un home creu lo que diu, s'expressa aixís: *El señor Pujol que es un imbécil, se levanta para decir esto y lo otro* (aquí la veritat), y es ovacionado por los estúpidos asambleístas, siendo su ruego atendido por el presidente de toda aquella animalidad separatista.

Y tots ens hauríam quedat tan tranquils, y ningú l'hauria anat a desafiar perquè nosaltres no'n fem de valents. *Talento, talento...* Bah! Si els treguessim el dret de rastrejar adulant, què'n quedaria de periodistes aixís!

No'm vaig aixecar ab la finalitat de demostrar que Castella era estúpida e ignoranta, perquè això ni creya necessari demostrarho, ni era aquell el moment oportú. Si la frase era de mal gust, això ja es un'altra cosa. El periodista té'l dret de trobar la frase com li plagui y d'arribar en sas apreciacions fins al insult personal. No reconech límits a la llibertat de pensar (si a la llibertat d'obrar: cuydado ab aquestal!) Reconech a tothom el dret de trobarme un imbécil consumat, reservantme'l dret de demostrar lo contrari si ho crech convenient. Però faltar a la veritat dels fets no es pensar, es *bandarrear*, y això no es respectable.

Y ja que's tercia, venen a pèl algunas citas pera demostrar com tenia rahó al fer l'afirmació que vaig fer incidentalment. Repassém las ressenyas que de l'Assamblea fan els periòdichs madrilenys.

El Globo:

Barcelona 22 (7,28 n.)

El señor Pujol (!) llamó a Castilla país ignorante, y otros oradores atacaron al centralismo.

Los señores Guimerá, Aldavert y otros prohombres de la izquierda catalanista, en número de 30, han publicado... etc.

España:

Barcelona 22 (11 noche)

El señor Pujol dirigió rudos ataques al Estado, manifestando que Castilla es el país más ignorante del mundo.

Ara fassin el favor de dirme: ¿No es veritat que'l *clou* de l'Assamblea estrebava en que'l senyor Pujol (!) digués això? ¿No es veritat qu'en Guimerá y l'Aldavert y els *otros prohombres* són de la *izquierda catalanista*? Apretaaaa!!!

El Liberal (de Madrid):

Barcelona 22 (7 t.)

... Se ovaciona la bandera que preside la Asamblea y que han regalado varias señoras.

... Durán se lamenta del carácter apasionado de la Asamblea siendo interrumpido por voces de 'extranjero', promoviéndose gran tumulto.

Estrany establece diferencias entre los dominios militar y económicos, diciendo que se debe evitar un conflicto entre fuerzas antitéticas.

Interviene el presidente, los señores Millet, Durán y Suñol, produciéndose continuos escándalos. Se aprueban las bases leídas por el secretario.

Pujol interviene diciendo que Castilla es «la nación más ignorante del mundo».

Interviene Suñol, se aprueban... etc.

¿Volen més bestiesas y més intervencions? Llegeixin:

El Universo:

Barcelona 22 (3 t.)

Presidió el señor Martí y Juliá, y en el escenario fue colocada una bandera, regalo de varias damas catalanas. El señor Martí y Juliá agradeció a las damas el regalo de la bandera.

(Per lo vist la bandera l'acabavan de regalar las varias damas.

El señor Martí y Juliá dijo que los catalanes están en predominio en esta nación cuya inferioridad juzgan todas las naciones.

¿Ho han entès? Donchs jo tampoch. Se-gueixin.

La Correspondencia de España:

Congreso Catalanista

B. 23.

Los corresponsales de los periódicos madrileños hemos tropezado con muchos obstáculos para penetrar en el local.

Fals.

Tercera sesión

Algunos representantes se acercaron a la mesa y devolvieron las credenciales...

Més falsetats.

Aumenta el cisma entre los catalanistas de la extrema izquierda, adversarios que son de la «Lliga Regionalista».

Ja tornem a trobar els *prohombres* de la *izquierda*, qu'ara ho són de la *extrema*. Y el cisma aumenta segons se veu per moments. Ay, ay qu'esclata; ay, ay que no esclata!... Y pensar qu'això ho firma en Figuerola! Y pensar que un home's prengui a conciencia'l paper ridicul de passejar per la Rambla una xistera cursi per acabar dihent beneyterias!

Heraldo de Madrid:

B. 23 (10,15 m.)

Se atacó a Castilla, el pueblo más ignorante del mundo - dijo un orador.

Se aprobaron dos bases referentes a los obreros de la ciudad y del campo.

(!!!!!!)

El País:

El señor Pujol y Boreas aprobados

Barcelona 22.

Torna a sortir a escena el senyor Pujol y Boreas (!) ¿Veyam si resultará que no existeix el qui sostingué la estúpidesa d'un país?

El Imparcial:

Lunes 23 de mayo de 1904

Se ha patentizado el más completo desacuerdo entre los dos bandos catalanistas en las cuestiones de mayor trascendencia.

Calla, ara ja som dos bandos!

El Imparcial:

Martes.

Continúa la discusión de las bases, aprobándose hasta la tercera.

Ja ho veuen, fins la tercera y tot va ésser aprovada. Això es horrorós!

*El País:**Monedas separatistas.—Declaración... etc.*

B. 23 (3,40 t.)

Un delegado de Santiago de Cuba tiene el mal gusto de hacer manifestaciones en contra de España.

Se acuerda despreciar á los firmantes de todas las protestas.

(Manoy, quin acort més maco! Ves qui ens ho havia de dir que l'havíam pres!)

Ja ho sabéu: ara es de *mal gusto* parlar mal d'Espanya, es a dir, de Castella, perquè Castella es Espanya segons els castellans. S'ha de confessar que, en mitj de tot, són deliciosos quan obren la boca.

*España:**Separatistas sin careta.*

B. 23 (5,30 t.)

...Entre los discursos se destacó el pronunciado por el delegado de Santiago de Cuba, que tuvo frases muy poco corteses para España, y las cuales fueron aplaudidas por la concurrencia.

MAL GUSTO, DESCORTESÍA... *Olé ¡viva la hidalguita!* Però senyor delegat de Santiago de Cuba: ¿qui no li fa dir que Cuba ara es un femer y que durant la dominació espanyola era *un jardín de flores*?... Aprenquí a mentir com ho fan ells. ¿Que no se'n recorda de la cansó cubana que deya

Cuba es un jardín de flores
que los rayos del sol bañan;
bendito sea el blanco punto
con que limpia el mapa España?

¿Que no deya *bendito*, ni *blanco*, ni *limpia*? Aprenquí a mentir home! La qüestió es no tenir el *mal gusto* de dir veritats, qu'això sembre es descortès!

Todos los discursos estuvieron inspirados en el odio más violepto respecto á Castilla y al Poder central, empleándose en ellos tonos separatistas.

Es a dir, tots els discursos foren de *mal tono*.

Me sembla que, per ara, no cal copiar més retalls.

Dech fer avinent que lo que copio es extret de telégramas que no passen de vint ratllas; de manera que al costat de dugas columnas parlant d'un crim o fent revista de *toros*, vint ratllas donan compte de l'Assam-

blea. Del fondo d'aquesta, ni una paraula. El *castila* no veu de las cosas sino la forma, els incidents, lo accidental. Dels hermosos discursos que'ls pònets y delegats feren pera demostrar sas tesis, no'n diuen res; de dugas paraulas que'l senyor *Pujol y Bore*s diu incidentalment se'n fan menja favorita. ¿No es això estupidesa, no es això imbecilitat, no es això ignorancia?

Fins aquí lo purament d'informació, es a dir, el fruyt dels *banderilleros*: que si entrèm en els *fondos*, en els fruyts dels directors y dels que pensan a tant la linia, y escriuen per encàrrech y per horas com els cotxes de lloguer, la bestiesa es tan aclaparadora que ni's pot esmentar. Un ayre de suficiencia y de pedanteria batega en tots els escrits; una barra descomunal se destaca de tots els assumptos, per ells tractats sense conèixels. Desde la *bestial* alsada del trono periodistich, desde la polsosa taula de redacció, els estúpits-nacionals parlan de tot. Quina feynada se'm giraria si ara hagués de fer citas! Comprin els lectors de JOVENTUT qualsevulga diari castellà (a mà'ls tenen entre'ls que's publican a Barcelona), y com si fossin rodas de la fortuna, acluquin els ulls y fassin voltar el dit, qu'allà hont l'aturin hi trobaràn la bestiesa, la pedanteria, la profunditat de pou sech, l'ànima *castila*.

«¿Què tindrà que veure'l que la premsa sigui estúpida—dirà algú—ab la estupidesa del poble?» Precisament la relació es íntima. Tant si la premsa es el reflexe de la opinió pública, com si es la que fa la opinió, la seva estupidesa reflexa o fa la estupidesa del país. Viu la premsa del poble que la compra pera gaudirla, y sols la estupidesa y la ignorancia poden gaudirse en la ignorancia y en la estupidesa.

Ja ha vist, donchs, com se fan las cosas el gazetiller de *Las Noticias*. A la seva bandarrería de negar fets y citarne de falsos li responch calificantlo d'embustero. A la seva opinió de qu'es de mal gust dir que Castella es país ignorant y estúpit, hi responch ab una demostració. Y d'ara en avant fassim la mercè de no ocupar-se de la meua persona ni en bé ni en mal.

A l'afirmació que fa de que tinch talent, contesto dihentli que'n tinch més del que's pensa, perquè acostumo a despreciar per igual las censuras y las alabansas.

Y prou.

F. PUJOLÀ Y VALLÈS

CORPUS

Sota un cel llis, un cel blau,
un cel de festa,
clapejat per la ginesta
passa majestuós el Deu de pau.

Dringan armas y trompetas
y llampegan bayonetas.
Sota un cel llis, un cel blau,
passa majestuós el Deu de pau.

XAVIER GAMBÚS

GERMANOR

Heusaquí la nota més sobressortint de la darrera Assamblea de la *Unió Catalanista*: la germanor entre tots els elements nacionalistas, que per sobre de tot hi posan son vehement amor a nostra Catalunya.

Aquesta germanor, aquest esperit de concòrdia, resplandiren d'una manera ben clara en las sessions de l'Assamblea; aquesta germanor, aquesta concòrdia, junt ab la estimació per nostra terra, eran els sentiments que'ns uniren als delegats; y per aixó quan un individu s'atreu a predicar la intolerancia, la guerra entre'ls elements autonomistas, l'Assamblea en pes, unànimament, en mitj del més frenètic entusiasme, aculli y feu sevas las eloqüents paraulas d'en Joseph M.ª Roca, protestant ab ell del acte fet per un sectari, y enrobustint encara més ab sos aplaudiments entusiàstichs l'autoritat de la digníssima Junta Permanent de la *Unió Catalanista*, y de la no menys digna Ponència.

Aquest acte de solidaritat ab la Junta Permanent y la Ponència, fet per la representació més alta del Catalanisme, l'Assamblea formuladora dels nostres principis, constitueix la norma dels camins que devèm seguir tots els nacionalistas catalans.

L'Assamblea, ab sos aplaudiments y ab sos vots de gracias, feu manifestació ostensible y clara del goig que sentia al veure

aplegats en una mateixa tasca, promulgant nous principis, a elements diversos del nacionalisme català. Y al fer aquesta manifestació ben explicita, també, implicitament, declarà devant del poble que'l Catalanisme no es patrimoni de dogmatizadors ni definidors, que'l Catalanisme sols es patrimoni del conjunt dels bons fills de Catalunya, y que tots venim obligats a ferlo creixe pera que, un cop sigui tan gran que a tots ens aplegui, poguem ferne entrega a la mare Catalunya, qu'allavors ja haurà arribat a ésser respectada, autònoma.

Pensis quins resultats n'hauriam tret de l'Assamblea, si els delegats ens haguessim deixat portar per l'esperit tancat y estret de capelleta, qu'alguns predicava. Per nostra sort, y per sort de Catalunya, la germanor va imposarse.

Perxò l'actitut de l'Assamblea deu servirnos de norma, indicantnos els camins a seguir; si tots volèm fer obra profitosa, com la qu'ha fet l'Assamblea, hem de prescindir de criteris estrets, hem d'abominar de tota mena de sectarismes, hem de predicar ab l'exemple'l nostre afany de destruir capellas pera fer una catedral.

Y pera que aixó sigui un fet, es indispensable que posehim, particular y colectivamente, l'esperit de germanor desenrotllat en son grau maxim.

MIGUEL ARGIMÓN

MAIG

A PLE SOL

Avuy que'l día es blau y el sol molt viu,
eixim a donà un vol, bona companya,
qu'estaré més joliu
si aspiro ab tu'ls olors de la montanya.

Per las terras secanas, esbargidas,
mira com viuhen lliurement las flors;
coscolls y margaridas
enjoyan els viaranyas ab llurs colors.

Y tot ho alegra'l sol, las farigolas,
las ginestas que creixen pels torrents,
y las vinyas mayolas
revestidas de pàmpols verts, lluhents.

Del sol ab la besada, com rosellas,
tas galdas de vermell s'han inundat,
pel cansament més bellas;
y tos polsos més fort han bategat.

Benehit sol de maig, tot ho fecundas
omplint prats y montanyas de verdor,
tu l'esperit deixondas
y donas a la sang nova xardor.

EN LAS OMBRAS

¿T'has cansat ab l'ardenta soleyada?
La fresca ombra del bosch te refarà
y aquí, en ma falda lassament sentada,
descapdellant bella somnis,
ton caparró en mos brassos dormirà.

Jo, mentres tant, m'afanyaré a compendre
lo que diu, refilant, el rossinyol,
y ton bell rostre ab el ramatge tendre
de l'eura y l'arinjol,
amagaré del llambregar del sol.

Dorm tranquila al remor de la fonteta,
que jo aniré vetllant ton somni hermós,
y espiares'ls moviments de ta boqueta
per, si's badan tos llabis,
arreplegar tot un jardí d'olós.

Y després, al bufar la marinada,
si't despertan las gotas de rosada
que las fullas dels roures llensaràn,
quan obris las parpellas,
tos ulls reflectiràn mil maravellas
y nostres cors a l'una's somouràn.

AMADEU DOR

PER ULL DE GARBELL

El senyor E. N., qu'escríu a *La Publicidad*, endressa una catilinaria — catilinaria cursi — a nostre company en Pujulà perquè va dir que Castella es el poble més ignorant de la terra. El senyor E. N. diu que no pot ésser ignorant una nació quin meollo, Madrid, «otorga el aplauso en general á aquél que en justicia se lo merece.» Y parla del triomf d'en Borràs y d'altres artistes catalans.

El senyor E. N. deu ésser castellà; si no ho es, mereix serho, perquè'l senyor E. N. demostra ésser un ignorant *de calibre*. Escolti, desgraciat: ¿Qui li ha dit que l'aplaudir el mèrit sigui proba de no-ignorancia? Precisament la qualitat privativa dels petits consisteix en humiliarse davant dels grans. Y no ho dubti: l'aplauso incondicional y exagerat — aquest es el cas d'en Borràs a Madrid — té tots els caràcters d'una verdadera humiliació. Fixishi, senyor E. N.: els madrilenys están a punt de reconeixen que no tenen actors, que no tenen autors, que'ls catalans els guanyem en tot. ¿Haurém de sortir nosaltres a la defensa dels actors y autors castellans y cridar ara qu'ells ja no ho cridan: «Viva España?».

¿Vol un'altra proba d'ignorancia més supina que l'entusiasmarse fins al punt de dir qu'en Zacconi y en Borràs són casi bé iguals? Y això ho diuen tots, fins els intellectuals madrilenys de que vostè parla y que posa enfront dels nostres. Vinguin aquí, ignorants! ¿Qui són aqueixos intellectuals madrilenys? ¿Són els que xiulaven a la Sada Yacco y miravan de rehull a n'en Zacconi mentres aquí els aplaudiam? ¿Són els que reventavan *Los Condenados* d'en Galdós mentres els d'aquí teniam de rehabilitarlos? ¿Són els que xiulaven la *Teresa* d'en Clarín mentres els nostres tenien de defensarla? Y d'això'n diu intellectuals!

Ara escolti un'altra cosa, que *si non e vero e ben trovato*. Diuen que l'empresari qu'ha portat a n'en Borràs a Madrid — qu'es molt llarch — va entretenir la contracta fins a veure com el poble català rebia a S. M. el rey d'Espanya; y tan bon punt va arribar a Madrid la *fausta nueva del grandioso recibimiento* que li havia fet la ciutat comtal (1)

(1) Un'altra proba d'ignorancia: els reporters ma-

telegrafia a Barcelona dihent «Fet!» ¿Què tal? Ara vostè, senyor E. N., acluqui els ulls y diguim: ¿Què li hauria passat a n'en Borràs a Madrid si aquella rebuda hagués sigut... *viceversa*, y aquell empresari de Madrid hagués continuat... *terco en sus trece*? Barrini un xich sobre això, senyor E. N.

En fi — y això no va sols pera vostè sinó també pera'l revister de *Las Noticias* y els altres que s'indignaren per la frase d'en Pujulà (1): — si per dir ignorant a un poble s'indignan vostès d'aquesta manera ab nosaltres, ¿qu'els hi resta fer ara qu'els hi diuen moros y altràs cosas que veurán els que llegeixin els següents fragments que copio de las mateixas *Noticias*, si senyors, de las mateixas *Noticias*?

«Madrid es Africa. Empiezan á notarlo gentes que antes no veían los aduares, ni el desierto delas afueras, ni sentían el solazo de la meseta desarbolada.

Africa llega hasta Madrid. Viene por el lado de la Mancha, pasa sobre la polvorienta villa y llega hasta el Guadarrama, cuya voz tiene estructura marroquí. Desde Dumas acá se puede haber ganado civilización del Pirineo á Castilla la Vieja. Pero Madrid es Fez, Madrid es Aduar, Madrid es Riff. Han coincidido los grandes periódicos de la corte y lo echa la ciudad por todos los sitios que puede. Estos días de sol abrasador, de polvazo horrible, de toros y romería, junto á los cementerios de los alrededores, han proclamado la barbarie madrileña. Bajo el sol, en la pradera pelada de San Isidro, una multitud salvaje asándose; en los toros, abrasada de sed, de vino y de fuego, otra multitud enloquecida y bárbara. Hasta las bestias se refugian de las inclemencias de la Naturaleza, tumbándose en el campo contra las paredes ó debajo de los árboles. Pues este país no ha creado paisaje, este país detesta el campo, no tiene el sentimiento de la Naturaleza, no ama la música, no entiende nada que no sea muy material y tosco.

Hacia falta, rápidamente ya, que la prensa iniciara la desafianización de Madrid. Salvo los pobres aldeanos que acuden á las fiestas ridículas de San Isidro, las demás gentes del Norte de España, que vienen por aquí, se reconocen superiores en civilización. En todas las ciudades cantábricas hay más higiene, más edificación; más amor á las excursiones del campo, mayor relieve en la característica europea. De no transformarse pronto Madrid, lo comerán las chinches, los ratones, las cucarachas, el polvo, la torería, el tifus, la viruela y el cólera. La misma monarquía tendrá que escapar de aquí, buscando refugio para la salud de sus personas en Barcelona, Bilbao, San Sebastián ó Santander. Aunque si dependiese de mí, yo no la dejaría entrar por si transportaba las pestes...»

Et nunc, populi, erudimini.

EMILI TINTORER

madrilenys sols vegeren las apariencias de la rebuda. Ignorants! Y el poble d'allà se'ls va creure á *pies juntillas*. Ignorants!

(1) Especialment ho recomano al director de *Las Noticias*, qui, segons sembla, no se'n cuyda gayre d'això de la direcció.

NOSALTRES SOM NACIONALISTAS

No calia ésser cap profeta pera predir lo que succehiria ab això que va dirsen la Unió Republicana, desseguida que las bombollas de la irreflexió's fonguessin, y els que tot ho

troban de fàcil aplanar mirat de lluny, toquessin la realitat refredadora d'entusiasmes bojós.

Tot ho havia d'arrassar la Unió Republicana. Avans d'un any de feta, vindria la república, els coixos caminarian sense crossas, els arbres farien pollastres rostits, y la vida del ciutadà seria un perpetuu idili. Però aquestas esperansas s'han esvanit; els que avans creyan dubtan; la idea republicana, per culpa dels que diuhen representarla, ha perdut forsa en el concepte de la gent neutral, y si els prohoms republicans tinguessin prou valentia pera dir la veritat al poble, s'acusarian devant d'ell d'haverli pres el pèl un'altra vegada.

La experiència ha vingut a donar la rahó als que no estavem per una barreja de tan mal fer com la del oli y l'aygua, y, per premi del nostre seny al mantenirnos fóra d'una unió quimérica, podem portar el cap dret entre'ls molts federals que l'acotan avergonyits pera entonar confosos el *mea culpa*.

Ara's convencen els que no van seguirnos pel bon camí, de qu'eran cegos que no veyan el bé que feyam, y ja que sortosament han obert els ulls a la rahó, tanquém nosaltres els nostres pera no contemplar las sevas caras tristas com d'acompanyants d'enterro.

Però no deixém d'ésser d'aquí endevant

previsors com fins ara; que demà més que avuy se farà justícia a la nostra entesa si, no deixantnos arrastrar per la irreflexiva corrent que va cap a la unió de tots els federals de Catalunya, sostenim la necessitat de que's fassi un partit federal català que no tingui cap mena de dependencia del partit federal espanyol.

Ja està ben llest aquest partit, y al nostre entendre, posarli mitjas solas y talons fent el Consell Regional ab homes nous, però ab lligams vells ab Madrid, es exposarse a no poder caminar d'aquí a pochos dias per falta de sabatas. Ens cal un calsat nou, y proclamar ben alt que'l federalisme es per essencia nacionalista.

El nacionalisme es la fórmula del veritable acoblament de las forsas autonomistas catalanas, y proclamantlo com a base de la nostra politica, fem impossible per sempre més tota conxorxa ab els unitaris, per republicans que's diguin, y sagellèm també per sempre la germanor de tots els que trevallen per las reivindicacions catalanas.

Tot ab la Patria Catalana, res contra d'ella ni sens ella: heus aquí en síntesis las nostras miras, que no volèm amagar, porque tenim el valor de las nostras conviccions, y som naturalment refractaris a la hipocresia.

Per això, net y clar, ens proclamèn nacionalistas republicans federals, y per això, net y clar, rebutjèm tota solidaritat que'ns atribueixin ab el Consell Regional Federalista de Catalunya, encara que'ns honrèm ab l'amistat de digníssims companys de «Catalunya Federal» que forman part avuy de dit Consell.

MIQUEL LAPORTA

LAS PARÁBOLAS DEL BELLISSIM ENEMICH

EL FILL PRODICH

PER GABRIELE D'ANNUNZIO

(Acabament)

Y vegé de sobte, essent prop de la casa, els bous escampats pasturant, y las ovellas, y els ases, y els camells en gran nombre, y els gibrells plens de llet, y las arnas plenas de mel.

Y reconegué la casa de pedra, els atris plens de servents, las altas torratxas desde hont un temps ell contemplava'l riu. Y heusaquí que sorti el pare, y restà pensatiu sota'l dintell, la testa més blanca. Y el cor li saltà en el pit; y deturà un crit, temerós de mostrarse a la seva presència. Més el vegé'l pare y en tingué pietat; y corregué, se li llençà al coll y el besà.

Y el fill li digué:

— Pare, he pecat contra'l cel y al devant teu, y no soch digne de que'm nomenis més fill teu. —

Més el pare digué als seus servidors:

— Porteu aquí las més bellas vestas, y vestiulo, y poseuli un anell al dit, y calseuli als peus finas sandalias, y trieu l'anyell més gras, y mateulo, y mengem, y realegremnos: perque aquest fill meu era mort y ha tornat a la vida, era perdut y ha sigut retrobat. —

Y comensaren a fer gran festa.

Alashoras l'hereu, Elihu, era als camps. Y quan ne tornava, essent prop de la casa, sentí el concert y las dansas. Y cridant a un dels servents li demanà que li expliqués aquellases cosas.

Y el servent li digué:

— El teu germà ha vingut, el teu pare ha matat l'anyell més gras perque ha pogut trobarlo sa y salvat. —

Elihu s'enfuresqué, y no volgué entrar. Sortí llavors el pare, y li pregà qu'entrés.

Més Elihu, responnent, digué al pare:

— Vethoaquí: en tants anys com té serveixo, may m'he traspasat dels teus manaments, y no m'has donat may ni un cabrit per alegrarme ab els meus amichs. Més quan aquest fill, que s'ha menjat els teus béns ab las meretrius, es vingut, has mort l'anyell més gras. —

Y el pare li digué:

— Fill, tu has sigut sempre com jo mateix, y tot lo meu es teu. Però convenia fer aquesta festa y alegrarnos, puig que'l teu germà era mort y ha sigut retrobat. —

Y Elihu entrà, y besà al germà; y prengué part en el convit ab descontent de cor.

Carmi era allí, en el lloch d'honor, vestit ab la més bella vesta, amarat y cubert de perfums; mentres una serventa li ungia de balsam els peus llagats del camí duríssim. Y semblava qu'ell hagués deixat en el bany tebi, ab la pols y la suhor, la seva aflicció y la seva humilitat: per'xò que, si bé descarnat y descolorit, tenia l'aspecte d'un hoste insigne que somriu en la festa, mes ab quelcòm de despreci, com ja versat a ornar la seva vida ab las més delicadas alegrias.

Prengué la tassa plena, y la remirà avans de beurehi, com us qu'era de rebre primer la joya pels ulls que pels llabis; però'ls seus ulls no tingueren joya.

Digué llavors, agitat, al germà que tenia en ell l'esguart fit:

— Oh Elihu, l'artista qu'emmotllà aquesta tassa no sabia de música. En els paisos de lluny he begut en tasses que, no més de veurelas, confortavan el cor. La llur forma era tan armoniosa, que semblava feta de la mateixa virtut qu'espandeix la citara quan es polsada per una ilustre mà. Soltadament el cor emocionat las estimava; y era dols de veurehi, oh Elihu, esfullar una rosa sobre la llur bellesa perfecta com sobre la testa d'una noya que sab ab el seu bes omplirte d'oblit el cor. —

Digué Elihu, no pas sense despit:

— Degueres donchs, oh Carmi, portar ab tu dels paisos de lluny las tasses qu'estimas, puig qu'avuy desprecias la del teu pare, tota d'or. —

Digué Carmi:

— Eran fràgils, oh germà meu. —

Y, tancant els ulls, begué ràpidament el vi.

Y com els cantors entonessin un cant de festa, ell estigué atent, pera judicar la tornada, tenint els ohits dificultosos. Després, fent senyal al music major pera que interrompés el chor, digué:

— El qu'ha compost aquest càntich no coneix la felicitat. Convé que combinis las veus y els instruments d'un'altra manera. Jo't do-

naré la norma. He sentit en països de lluny aytals himnes que, escoltantlos, jo'm creya haver arribat a ésser el rey del genre humà, puig que may volaren tan alts els meus pensaments, ni may tan gran esperança'm comogué'l cor. A cada primavera las cançons novellas, juntas ab las aurenas, d'illa en illa, creuhavan el mar. Naus portadoras de immensas riquesas no eran tan ben acullidas en el port com las novellas cançons. Ne servo alguna a la memoria, oh Elihu, y jo la donaré al musich major pera que la vellesa del pare estigui consolada. —

Digué Elihu:

—Tu has vingut donchs, oh Carmi, pera ensenyarnos a viure.

Digué Carmi:

—Si, germà, si tu vols. —

Digué Elihu:

—Es cert aixís que las tevas naus transportan sobre'l riu càrregas de cosas que no coneixem. —

Digué Carmi:

—Las naus naufragaren, però permaneixen en mi las imatges de las cosas que tu no has conegut may. —

Digué Elihu:

—Al anarten, oh Carmi, me prometeres pera'l teu retorn una ofrena singular. —

Somrigué Carmi, ambiguaement. Després, ab un moviment repenti, cercà sota'ls plechs de la seva vesta, vora del cor, dihent:

—Per tu, oh germà, he salvat aquesta ofrena. —

Y tregué a la llum la menuda Afrodita d'argila, que sempre havia guardat sobre'l pit desde'l jorn que prengué comiat de Lydia pera corre a novas alegrias.

Digué, mostrantla com una cosa venerable, mentres las paraulas dels himnes forasters li eixian novament del cor inflammat:

—Oh Elihu, aquesta es la efígie d'una deesa immortal que la gent dels països de lluny nomenan Afrodita, que nasqué de la flor de la escuma, qu'ayma'ls somriures, qu'ayma'ls bells cants y las garlandas y las dansas, que concedeix gracia en secret, que encén ab desitjos furiosos el destí dels homes, y dels aucells del ayre, y de quants animals nodreix la terra y de quants el mar; generadora de totas las cosas, mare de la necessitat, visible y invisible, nocturna, au-

ria, invicta, inefable, de suaus cabells, de parpres encorvats, riallera, cenyida de violas, més dolça que la mel, més clara que'l foch. La esculpi en l'argila un artista que's deya Antomedes. Per molts anys me fou protectora, m'infongué flames en la sang, me concedi la forsa suau, allargà en mon llit els plahers. També aquesta'm conforta'ls membres fadigats del camí duríssim, me fa oblidar els mals passats, m'omple'l pit de valor novell, encén els meus ulls ab novells resplandors de vida. Aquesta, oh germà, jo te la dono. Mes, avans que la rebis, vull oferir un holocauste a la deesa inefable sobre l'altar dels sacrificis. —

Y s'inclinà vers la serventa que li amorosia'ls peus ab balsam, puig qu'havia sentit en las mans d'ella una virtut d'amor. S'inclinà y digué:

—Ves y portam dugas colomas en un gibril de perfums. —

Y la serventa s'alsà, y caminà, y prengué las colomas; y tornà ab aquestas y ab el perfum devant de Carmi, que la esperava. Y ell li digué, mirantla:

—¿Còm te dius? —

Y ella respongué y digué:

—Beerseba. —

Y era una joveneta en la flor de l'adolescencia, alegre com una dama, tremolosa com el nirvi d'un arch; y dels seus dits encara degotava'l balsam qu'ella havia elaborat pera ell. —

Li digué Carmi:

—Són dolços els teus dits, oh Beerseba. —

Y submergi en el balsam las colomas, y quan estigueren xopas las llibertat al vol. Y volaren per demunt de la taula timidas, esfloraren las tulipas ab las humidas plomas, ompliren de gotas rogencas tota la taula dels sacrificis. Mes, breu fou el vol: las plomas s'esllanguiren... El perfum, qu'era violent, extingia las victimas aladas.

Estengué'ls brassos Beerseba, veyentlas morir: puig qu'havia escullit pera l'holocauste las dugas colomas que més aymava. Estengué'ls brassos Beerseba, y las moribondas se refugiaren en la falda d'aquella que las havia nodrit de pura farina y d'olivas.

Digué Carmi:

—T'elegeix la deesa, oh Beerseba. —

Y prometé a la verge el seu llit, el seu cor.

Digué al germà :

— Oh Elihu, accepta donchs ara la meua ofrena. —

Y allargà la mà; però Elihu no parlà, ni's mogué; y tots al entorn de la taula restavan estonats y muts.

Arronsà Carmi las espatllas, y tornà a posar la imatge sota la vesta, sobre'l seu cor inflammat. Després, restant tots encara estonats y muts al entorn de la taula; feu senyal al musich major pera entonar una oda qu'ell havia après d'una amable boca en una ciutat nomenada Mitilena, ramell florit del mar.

Traducció de
P. PRAT JABALLÍ.

NOTAS BIBLIOGRAFICAS

Jean Mariel. — PARFUMS. — (Poèmes).

Es un tomo de poesias delicadissimas. Son autor se'ns presenta com un escriptor vessant de cultura y de refinaments. Si las poesias tinguessin més ànima, més substancia, serian espléndidas.

Parfums són poesias d'un poeta erudit, però no d'un poeta genial. No obstant n'hi ha algunas de bellissimas. Y com a prova de nostra afirmació, veginse las dugas que reproduhim, qu'en nostre concepte són las millors de la colecció.

BONHEUR SANS CAUSE

Il est des jours où sur une aube de détresse
se déchire le voile indulgent de la nuit,
où des nuages lourds et lugubres oppressent
la terre sous les poids de leur rideau d'ennui;
le cœur, pourtant, au deuil des choses insensible,
et vibrant d'on ne sait quel espoir éperdu,
nous croyons encor suivre, hors du monde visible,
l'écho d'un chant de joie à l'horizon perdu;
c'est qu'au fond de notre être il est d'obscurs asiles
où les rêves d'autan, que nous avions cru morts,
silencieux et résignés parfois s'exilent,
tandis que nous passons, hantés d'obscurs remords;
puis, quand la nuit aux doigts légers clôt nos paupières,
ils reviennent soudain, les aimés d'autrefois,
pencher sur nos sommeils leurs faces de lumière,
nous tressaillons au son reconnu de leur voix.
Ils n'ont, pour nous parler de la joie ancienne,
nul accent de reproche et nul mot de regret,
sans doute ils ont acquis la gravité sereine
que donne le savoir des suprêmes secrets...
Mais, dans le jour naissant, leurs fantômes s'envolent
et nous cherchons en vain, quand nous ouvrons les
a deviner le sans sublime des paroles [yeux,
qui font que, sans raison, nous nous sentons joyeux.

HOFGARTEN

Dans le soir, par degrés s'éteint l'éclat des fleurs;
les oiseaux, endormis la tête sous leurs plumes,
se sont tus. Les jets d'eau troublent seuls de leurs pleurs
l'eau morte des bassins qui tremble au clair de lune.

L'arome ardent des lis flotte sur les gazons;
dans l'ombre les amants se parlent à voix basse;
tous les fantômes chers des défunctes saisons,
vont se lever du fond de ta mémoire lasse,

tourturants et charmeurs et cruels à la fois,
pour toi, passant, qui vas sans ami que tes rêves,
alors que tout regard, tout son tendre de voix,
évoque des baisers qu'ignorent tes lèvres.

Com hauràn pogut veure nostres lectors, las poesias d'en Mariel són francesas, per excelencia. Ditxosa literatura la qu'entre sos conreuhadors de segona y tercera magnitud pot comptar autors que produheixin obras tan exquisidas com *Parfums*!

J. Conangla Fontanilles. — ELEGÍA DE LA GUERRA. (Impressions de la guerra de Cuba). — Ab prefaci de Joan Maragall.

Las poesias d'en Conangla són de las que sempre s'illeixen ab gust. En totas ellas hi glateix l'amarga protesta d'un esperit seré y humà contra l'arbitrarietat y la injusticia de la guerra. En el llibre d'en Conangla potser s'hi troba a faltar certa educació literaria, però aquest defecte's pot perdonar devant de la originalitat y de la independència del autor: donchs una de las qualitats de qu'en grau més alt fa gala en Conangla, es la de no violentar jamay son criteri y son modo de veure y de considerar els homes y las cosas.

En Maragall, en son pròleg, diu que las tres poesias de l'obra que més li agradan són la *Introducció*, la que comensa «*L'he vista darrera'ls ferros*» y la *Ofrena*. Nosaltres creyem que a las esmentadas per l'ilustre prologuista poden afegirshi perfectament *L'embarch*, veritable esclat d'ironia y de tristesa, quin final

Tot passà. Un burgit frenètic
per els ayres pujà ronch;
després, lluny, vagas siluetas
agitavan mocadors!

es hermosissim y admirablement sentit. *El negre boig* per sa feréstega y altiva intenció; y *Ràfega*, que té versos tan agradables com els que copièm:

A la platja d'aquesta illa
la vaig rebre, amorosit;
va contarme que venia
de la terra d'hont soch fill.

En la platja la vaig rebre
y al contacte de son bes
s'estremiren mas potencias,
afollantse mon cervell.

En resum, que las composicions d'en Conangla Fontanilles, sens ésser un'obra destinada a obtenir un èxit extraordinari, forman un aplech de poesias fetas ab gran discreció y que s'apartan de lo vulgar.

ARNAU MARTINEZ Y SERIÑA

MAXIMINA

La vaig trobar a mon pas, somrihentme gentilment, absomriure d'infant: Inconscient, begui ab fruhició'l foch de sas miradas, sense creure que jamay poguessin abusar mon cor. Va passar, y al allunyar-se s'emportava ja un tros de la meua ànima.

Vora del mar, demunt l'arena flonja y al ritme acompassat de las onadas, més tart varem trenar la cansó eterna del amor. Va contarme sos somnis de ventura, sas follas esperansas; vaig contarli mas penas; abdós plorarem llargament, y agonitzava'l jorn quan nostres llabis s'ajuntaren en un petó puríssim... Y ens varem estimar voltats de fosca.

A camp ras, a sol batent, junts varem entonar càntichs de vida, tots sols al mitj del camp oblidantnos del món y sas misèrias. Son bras en mon bras, sa pressió tebia entrantme dins del cor... Las flors d'amor parlavan obrintse al bes del sol, gronxadas per l'oreig; entre'l brancàm, frenètica's besava l'aucellada. Tot parlava d'amor... y també bojament ens estimarem.

Dins de la glorieta, entapissada d'eura y passionera, sobre flonja catifa de fullatge, varem jurarnos un amor llarch com la vida... El rossinyol cantava a l'hora solemnia; la nit ens embolcallava ab sos misteris...

Ja'l desengany m'ha mossegat el cor, y ni

un port d'abrich he trobat pera mon conhort; la desesperació tan sols...

Dóna, dona!... Lentament m'has xuclat la sang, y el cervell, y totas las forsas. Voldria execrarte, malehirte... y encara t'estimo!

En somnis l'he vista. Era una tarda d'hivern y el sol, lentament, s'anava enfonsant darrera'ls monts altius que coronan son vilatge; sos últims raigs se desfeyan en daurada polsina, al batre las cimas dels xiprers que, com gegantins centinellas, graves y silenciosos, se mostran per darrera'ls murs del cementiri.

Anava ella per la llarga y melangiosa carretera que'l voreja, del bras d'un altre home.

«Es ella!» he dit. Y una glopada de fel amarch m'ha pujat arràn dels llabis. Y he corregut, y entre mas grapas l'he empresonada, y a frech de rostre li he cridat «Perjural!»

«Perjural!»... m'ha respost l'eco llunyà, tornant el mot com una gran rialla... No he pogut més, y li he clavat mon ferro fins a la creu. Y veyentla desfallar, li he posat la mà sobre'l cor, y sentint sos batechs, he cregut qu'era pera mi, pera mi tan sols qu'alienava... Y ab els brassos xops de sang, l'he estreta cor contra cor, he juntat mos llabis a sos llabis, y encara he tingut prou alè pera cridarli: «T'estimo!»

JOAQUÍM ROSSELLÓ Y ROURA

A L'AMIGA DEL COR

(Fentli present d'un pom de violas boscanas)

Aixís, ma vida, aixís; aixís hermosa; com la cerceta besa a la escumosa ona primera del bell temps d'estiu, besa tu, agraïda y generosa, aquest recort humil, mostra amorosa de mon cor jove que per tu sols viu.

Bèsal, bèsal; després, al ajuntarse nostres cors, y mos llabis al trobarse ab els teus llabis que no's tancaràn, veuràs en ell la nota més sincera del dóls preludi d'una primavera hont las carícias may s'acabaràn.

Y no s'acabaràn, mon cor t'ho jura; passar podràn ab la hivernada dura

dolsos estius que'ls anys ens contaràn; però'ls recorts d'aquella etat florida, d'aquella vida de petons teixida, aquells may més, ma vida, fugiràn.

¿Y còm, si no pot sér?, si el cel qu'oviro es el cel dels teus ulls?, si sols respiro dolsos perfums que'm brindas incitant? si per mi no existeix més que una historia, la historia d'un petó sadoll de gloria ple d'amor, dóls, puríssim y abusant.

Y aquesta es la que sé y sé de memoria, no sé cap més cansó, cap altra historia: sols sé lo dóls qu'es viure en tu pensant; trescant pel bosch ho aprench al naixe'l día, y a las nits prop la llar de la masia, o en la platja prop teu fantasiejant.

JAUME TERRÍ

NOVAS

Avuy acaba la publicació en nostre folletí de la gran obra de Björnson *Més enllà de las fòrsas*. La setmana entrant comensarem a repartir un próleg que pera la mateixa ha escrit en Frederich Pujulà y Vallès, y ab el qual quedarà complet el volúm que dita obra ha de formar.

La festa del cinquantenari del Felibridge, que commemorà JOVENTUT en el passat número ab goig de forsa catalans d'ensà y enllà del Pirineu, va celebrarse tal com s'havia disposat, en el castell de Font-Segunya, a cinch kilòmetres de Gadanya (Vaucluse). A la festa, que fou brillant, hi assistiren las autoritats locals, totas las reynas de las corts d'Amor, el *Capoulié* y tots els majorals del Felibridge. En Mistral declarà oberta la festa; en Devoluy ressenyà galanament la historia del renaixement literari del Mitjdia; poetas, escriptors y oradors feren sentir llur veu en llenguatge provençal, y s'interpretà una obra escènica de circumstancias deguda a la ploma del majoral Anfòs Tavan. Sota las ombras del històrich parch (obert a tothòm per la viuda d'en Giera, un dels set fundadors del Felibridge), s'hi acoblaren més de 2.000 personas; y aquella munió de gent recordava y prenia'l verdader caràcter de las famosas kermesses provençals de temps passats y memorables. Terminà la festa cantantse l'himne a la Copa y ballantse la Farandola al compàs del tambori.

Entre'ls periòdichs d'Espanya y de Fransa que s'han ocupat aquests dias del Felibridge, es digne d'esment *Le Figaro* de Paris, que publicà un magnífich article d'en Pau Marieton, en el que's consigna que las actuals corrents van al regionalisme, que's van multiplicant las protestas contra l'acaparament dels homes de Paris, que la joventut no solsament accepta aquestas ideas federalistas o provincianas, qu'avans se tenian per perillosas, sinó que las propaga, y que la iniciativa ha sortit de la Provença, de sos literats, de sos felibres que, poch a poch y anant dretament a son objecte, van imposant sas tendencias de llibertat.

Y afegeig, entre altrás cosas:

La Provença, malgrat més de dos sigles de centralisació reyal o jacobina, ha sabut conservar un fons de patriotisme autonom; l'escat gloriós de sos brillants poetas li ha permès ésser la primera entre las provincianas francesas regionalistas; la primera qu'ha tractat de reconquerir sa dignitat històrica.

Al costat del renaixement de sa literatura, creixia també la corré d'erudits, de filòlegs qu'anavan reconstituint la patria ètnica, y a son exemple tota l'antiga terra de la llengua d'Oc ressuscitava als acorts de la Lira provençal.

Que aquest moviment es important prou ho demostra la hostilitat persistent que certs partits li guardan.

Faltava imprimir al moviment una direcció nacional, exaltant el sentiment de rassa, probant a tothòm la existencia d'una *rassa meridional* al través dels sigles, posant a la llum del dia'ls drets imprescriptibles d'un poble qu'ha arribat a fer d'un renaixement literari una *causa patriòtica*, un gran *interès social*.

Els felibres creixen a Provença; ben aviat passen el Ron y els Pirineus, fraternisant ab el *renaixement paral·lel dels catalans* y provocant a Montpeller la creació d'una escola d'estudis romànichs que'ls justifica científicament. El Languedoc està conquerit y totas las comarcas vehinhas se van associant paulatinament a la federació ideal del Mitjdia.

La ensenyansa oficial, desde fa tres sigles, ha anat esborrant, fins a fer la obscuritat completa, el recort de las antigas energías regionals. Si enviebu un estudiant provençal a un coleji a aprendre la historia de Fransa, tot seguit el trobaréu estranyat de veure que res ha passat en la seva terra, anexionada a fins del sigle quinze: aquesta sembla que no ha pres cap part en els grans moviments feudals, en la guerra dels cent anys, en las creubadas. Es inútil cercar altra cosa, en els llibres oficials, més que las iniciatives de Paris en aquests darrers sigles.

Aquest exclusivisme sectari y sobrejador, d'una centralisació capetina, jacobina o napoleònica, havia de acabar per fer somniar un nacionalisme menys abstracte.

En fi, exactament lo mateix qu'està passant a Catalunya; y encara que nosaltres ja hem fet més adeptes que nostres germans de Fransa, no hi ha dubte que'l desvetllament es comú, y que acabarem per realisarla plegats l'obra de restauració completa de la literatura llenguadociana y de nostra gran nacionalitat pirenenca, puig es del Pirineu d'hont surten totas las arrels.

Donem las mercès a tots els nacionalistas d'aquí y de Fransa que ja particularment, ja per medi de la premsa ns han felicitat pel suplement que dedicarem al Felibridge, y traslladem aquesta felicitació als estimats col·laboradors nostres ab quals treballs confeccionarem el dit suplement. Són ells els qui de dret mereixen las felicitacions.

Entre altres que no esmentem, el *Petit Meridional* de Montpeller diu lo següent:

El Cinquantenari del Felibridge a Barcelona.— Els catalanistas no perden cap ocasió de celebrar el moviment de fraternitat qu'existeix entre ells y els felibres francesos. Tant es així, que tot just acabava de tenir lloch la reunió de Font Segunya, el periòdich catalanista JOVENTUT, de Barcelona, orgue y campió d'aqueix moviment ensemps que de la literatura catalana, que no pert cap ocasió de reforçar els lligams y aixamplar las relacions que uneixen la Catalunya al Languedoc y la Provença, ha publicat el dia 26 del corrent un número extraordinari dedicat als felibres.

No podem menys que felicitar calorosament al nostre confrare d'enllà de las montanyas per sos coratjosos esforços en favor d'aquesta unió de las ideas y de

la intel·ligència, unió que creix i que nosaltres remarquem ab goig.

Al compaginar nostre anterior número se'ns esgarrià, en la plana 332, en que s'hi llegeix la ressenya de la darrera Assamblea de la *Unió Catalanista*, un paràgraf en el que hi estava consignada la brillant defensa que feu el ponent en Geroni Estrany de la totalitat de las noves Bases que després foren aprovades per unanimitat. No extractem avuy el discurs del senyor Estrany perquè, com ja diguerem, ens proposem donar a coneixement íntegrament a nostres lectors tots els discursos que's pronunciaren, si això ens es possible.

Las conferencias de la serie que'ls literats mallorquins venen donant al Ateneu, han anat, las dugas últimes setmanas, a càrrec d'en Joan Torrendell y mossèn Costa y Llobera. El primer desenvolupà'l tema «La evolució, medi pràctic d'avensar», sentant la conclusió de qu'es menester que s'acoblin dintre'l Catalanisme'ls catalans de totes las idees, treballant desde'l seu punt de vista quiscun, donchs el camp nacionalista no es cap partit, sinó la manifestació completa de tot un poble, y pera tots hi ha un lloch a ocupar, tota vegada que no proclamem cap dogma polítich, sinó l'autonomia y l'enaltiment de Catalunya.

La conferencia de mossèn Costa y Llobera versà sobre «La forma poètica». En ella demostrà'l notable poeta mallorquí son profund coneixement de las formas mètricas usadas per las principals civilitzacions que són y han sigut. Negà que la forma poètica estigui destinada a desaparèixer. Condemnà las extravagancies de forma d'alguns innovadors, y els versos coixos, fent notar emperò la congnècia d'excloure tant las tendències massa retòriques com las que, per massa simplicitas, desdenyen del tot la factura.

Tant en Torrendell com mossèn Costa y Llobera foren aplaudidíssims per la distingida concorrencia que acudi al Ateneu en abdugas vetlladas.

Per fi ha anat l'Enrich Borràs a Madrid (feya anys que's deya que hi aniria), y ell y el teatre català hi realisan, segons sembla, una campanya triomfal.

El teatre català, y totes las altas manifestacions intel·lectuals, literarias y artisticas de nostra terra, han nascut o s'han revifat al caliu del Catalanisme: això en Borràs ho sab, però a Madrid no ho comprenen, no ho saben, no ho volen saber.

Han aplaudit las obras que fins ara en Borràs els hi ha representat. ¿Farian lo mateix si els en representés alguna altra?

Hi ha qui li demana que representi *L'Hèroe*. Per nosaltres que'l representi; y que'ls digui allò.

Y encara opinem que deuria fer més, y arriscarse ab el monòleg *Mestre Olaguer* pera tenir ocasió de dir allà, ab la mateixa enteresa que diu aquí, que nosaltres

ans l'orgull castellà no'ns volèm tòrcer.

Això no fóra pas cap *boutade*, perquè'ns sembla que las obras esmentadas son més humanas, tenen un xich més de veritat y de consistència psicològica que no pas totes aquelles qu'ab molts cascos de llauna sonant a buyt, y ab moltes frases més buydas que las llaunas, els del centre'ns han estat refregant pels nassos anys y més anys, total pera dirnos que tenen bestias ferotges.

y que á las barras de Aragón no ceden nuestros bravos leones de Castilla.

¿No li sembla a n'en Borràs que si en contra d'això'ls digués serenament allò, no faria més que dar probas de sentit comú, oposant a lo fals lo verdader, al llenguatge retòrich y buyt el llenguatge sincer, clar y català?

Diu *El Liberal en Barcelona*, parlant de la pròxima vinguda d'en Salmerón, que sembla serà durant aquest mes... *si Maura y el tiempo no lo impiden*:

A juzgar por el entusiasmo que reina, creese que el recibimiento será grandioso.

Días antes de la llegada del Sr. Salmerón, será probable vengan á ésta los señores Lerroux, Blasco Ibañeta, Junoy y Pi y Arsuaga, con objeto de hacer los últimos preparativos.

De manera que tindrem aquí tota la faralla pera fernes felissos ab las sevas falsa llibertat, falsa igualtat y falsa fraternitat. Ja no'ns ve d'aquí: els seus esforços pera desnaturalisar el nostre poble, per anular l'esperit català y la vera democràcia, devindran cada cop més estèrils.

Y proba qu'ells mateixos s'ho temen quan ja fa temps que's diu que volen fer declaracions en sentit autonomista: Per'xò deuen dur de comparsa a n'en Pi y Arsuaga.

Y del *divino* Vallès ¿qué'n farem? ¿Ni per comparsa'l volen ja?

Ah, *Lacandra*, ah, *Petrus*! Que'n fóras d'ingrat si no tinguessis prou feyna pera tu mateix!

Al «Centre Autonomista Fivaller» s'hi celebrà un *meeting* de propaganda catalanista. Nostre company en Martínez y Serrià usà de la paraula probant que'l nostre nacionalisme es essencialment democràtic, tenint en compte que la democràcia ha sigut sempre'l més ferm puntal de tot moviment nacionalista en els pobles que volen regenerarse. El

senyor Argimón, ocupantse de la darrera Assamblea de la *Unió*, remarcà com a qualitats preciosas del nostre nacionalisme l'altesa de miras, l'ample criteri y el respecte a totes las doctrinas y conviccions, que fa que, fins dissentint en l'apreciació dels medis pera lograr el fi comú, tots cooperem a aquest, qu'es la llibertat y grandesa de nostra patria. El senyor Manau observà que la darrera Assamblea ha sigut com un trasumpte gràfic de las antigas Cortes catalanas, y encomià la necessitat de restaurar las costums que'ns són propias. El senyor Llorens ridiculisà'l fals moviment republicà comparantlo ab el catalanista. Examinà varias Bases de nostras Assambleas, com las referents a l'abolició de consums y al servey militar voluntari, y demostrà que Catalunya deu rebutjar en la formació d'associacions la intervenció del Estat. Resumi el president senyor Bisbal, qui feu observar las inconseqüencias e immoralitats dels partits politichs espanyols, especialment els que's diuen republicans y demòcratas.

Tots els oradors foren forsa aplaudits, sortint la nombrosa concurrència molt satisfeta del acte.

Dos concerts ha donat al teatre de las Arts l'eminent violinista Eugeni Isaye, concerts organissats per en Crickboom, director de «La Filarmònica». L'Isaye continúa essent el colossal violinista qu'anys enrera admirarem: son treball artístich es dels qu'han de deixar rastre. No devent descobrir a nostres lectors las extraordinarias qualitats qu'adornan al

gran músich belga, ens limitem a expressar nostra admiració per ell, esperant que no sia aquesta la darrera vegada que l'ohim a Barcelona.

La nit del diumenge tingué lloch el primer concert del nou orfeó «Nova Cathalonia», fundat pel centre d'aquest nom. En el programa hi havia obras de Bizet, Bach, Mendelsshon, Morera, Villegas, Pahissa, Martí, etc., en qual execució foren aplaudidas las tres seccions del orfeó, dirigidas pel mestre senyor Martí, ab la cooperació de la directora de la secció de noyas donya Palmira Coll.

Publicacions rebudas:

El hijo maldito, per H. de Balzac. La casa editorial «La Vida Literaria» ha publicat en son volum X la traducció castellana d'aquesta obra del famós novelista francès, que forma un volum de més de 130 planas y's ven al mòdich preu de 50 cèntims.

Los Mayorazgos de Beneloya, per R. Orts-Ramos, publicació de la mateixa casa editorial. Volum XI, igual al anterior. Preu, 50 cèntims.

Quan se fa nosa, novela per J. Pous y Pagès, pertanyent a la «Colecció de prosistas catalans». S'ha publicat la primera part d'aquesta novela, que's ven a 2 pessetas. Esperem que's publiqui la segona y última part pera ocuparnos degudament d'aquesta obra.

Fidel Giró, impressor. — Carrer de Valencia, 233

JOVENTUT

SETMANARI CATALANISTA

Els treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors. — No s'admeten els que no s'án inèdits. — No's tornan els originals. — Se donarà compte de las obras rebudas en aquesta redacció, y de las qu'ho mereixen se'n farà crítica.

PREUS DE SUSCRIPCIO

CATALUNYA: Un any.....	8	Pessetas.
» Mitj any.....	4'50	»
» Trimestre.....	2'25	»
ALTRAS REGIONS D'ESPANYA. Un any.....	9	»
ESTRANGER: Un any.....	10	Franchs.
Número corrent.....	20	Cèntims.
» atrassat, ab folletins.....	40	»
» » sense folletins.....	25	»

El número corrent no's ven sense folletins.